

inter partes ipse cognovit; ubi eos vehementissimè detestatur innocentia Cœciliani fuisse separatos. Quæ si voluerit, audiet, & tacebit, & definet insidiari veritati: quanquam nos non tam de istis documentis præsumamus, quam de Scripturis sanctis; ubi hereditas Christi usq; ad terminos terræ promissa est in omnibus gentibus; unde isti nefario schismate separati jactant crima in paleam messis Dominicæ, quæ necesse est Matth. 3. usque ad finem permixta toleretur, donec ultimo iudicio tota area ventiletur. Unde manifestum est, ista crimina, seu vera, seu falsa, non pertinere ad frumenta Dominicæ, quæ per totum agrum, id est, istum mundum, usque in finem seculi oportet crescere: sicut, non falsus angelus in hujus errore; sed Dominus in Euangelio loquitur. Ideoque in Christianos innocentes, qui per totum orbem malis Christianis, tanquam paleæ suæ, vel zizaniis, permixti sunt, multa falsa crima & vana jactantibus his miseriis Donatistis merito Deus reddidit, ut Maximianistas apud Carthaginem schismaticos suos Primiani damnatores, extra Primianum baptizatores, post Primianum rebaptizatores, universali concilio suo damnarent, ut ex eorum numero, post non parvum tempus, quosdam in honoribus episcopatus sui, Felicianum Musitanum & Prætextatum Assuritanum, cogente Optato Gildoniano, susciperent cum omnibus, quos damnati extrâ baptizaverant. Quod si ab eis, quos ore proprio tanquam sceleratos & sacrilegos damnaverunt, & quos illis primis schismatis, quos vivos terra obruit, comparârunt, non maculantur, cùm eis rursus in honore suo receptis communicant; evigilent aliquando, cogitent, quantâ cœcitate, & quantâ insanâ dicant, orbem terrarum ignotis Afrorum criminibus esse maculatum, & hereditatem Christi, quæ promissa exhibita est in omnibus gentibus, peccatis Afrorum per contagionem communicationis fuisse deletam; quando se nolunt deletos & maculatos videri, dum eis communicant, quorum crima cognita judicârunt. Quapropter cùm Paulus Apostolus iterum dicat, 2. ad Cor. 11. quia ipse Satanus transfigurat se in angelum lucis; unde non esse mirum, si ministri ejus transfigurant se, sicut ministros justitiae; si verè iste aliquem angelum vidit erroris nuncium, & de unitate catholica Christianos separare cœpientem, ipse passus est angelum Satanæ transfigurantem se, velut angelum lucis. Si autem mentitur, & nihil tale vidit, ipse est minister Satanæ, transfigurans se, velut ministrum justitiae. Et tamen ista omnia considerans, si nimium perversus & pertinax esse noluerit, poterit ab omni, vel aliena, vel propria, seductione liberari. Nos enim per occasionem tuam sine aliquo odio convenimus, hoc circa eum servantes, quod Apostolus dicit: Seryum autem Domini litigare non oportet; sed mitem esse ad omnes, docibilem, patientem, in modestia corripientem diversas sentientes; si forte det illis Deus pœnitentiam ad cognoscendam veritatem,

G g g g 3

¶ re-

V. Aug.
lib. 2. (I.)

contra Gau-

densem,

sub fin. ¶

Ep. 204.

753.

Num. 16.

31.

ad Cor. 11.

14. 15.

2. 24. ¶

¶